

16. NAP: KŐHÁNYÁS – SOMLYÓVÁR

Az út hossza: 28,5 km

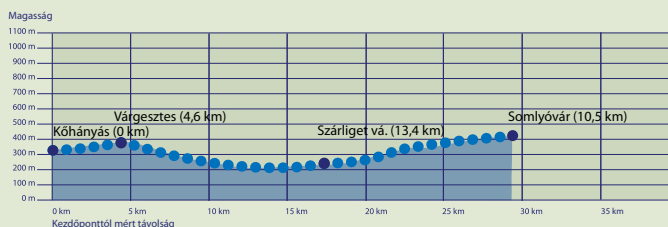
Szakasz (kezdőpont, végpont)	Táv (km)	Emelkedés (m)	Lejtés (m)	Idő (óra, perc)
Kőhányás – Somlyóvár	28,5	839	766	8:30'
1. Kőhányás – Várgesztes	4,6	121	161	1:21'
2. Várgesztes – Szárliget vá.	13,4	396	446	4:00'
3. Szárliget vá. – Somlyóvár	10,5	322	159	3:09'

Pecsét kiegészítőút

Gesztesvár	0,5	30	0	0:10'
------------	-----	----	---	-------

Ajánlott szálláshelyek

Müemlék vár turistaház és étterem	Várgesztes
Pávás (Vona) lovastanya	Szárliget
Somlyóvári kulcsosház	Somlyóvár

1. **Kőhányáspuszta** után folytatjuk utunkat tovább, **Gesztesvár** felé. A **Cseresznyefa-hajtás** nevű völgyön keresztül újra visszakapaszkodunk a fensíkra, és egy oszloperdőhöz hasonló szép bükkösben haladunk tovább. Utunk újra ereszkedni kezd, és egy egyre szűkebbé váló kis szurdokon keresztül leereszkedünk a **Gesztesvár** alatti völgybe. Rátérünk a várhoz vezető kocsútra – itt a kék jelzés balra fordul **Várgesztes** felé –, de mi jobbra tartva a kék rom (KL) jelzéssel felkapaszkodunk a várhoz.

Az út utolsó szakasza kellemetlenül meredek, de a végén jóleső pihenés ad módot a vár étterme. Pecsételőhelyet is a várban találunk. Lefelé köves, később aszfaltos úton ballagunk a faluba.

2. **Végigmegyünk Várgesztes** főutcáján, aztán egy kis csónakázótó mellett elhaladva (egy kis patakot rekesztettek el zsilippel, gáttal, és a partját szépen parkosították) nekivágunk a falu felett emelkedő **Zsigmond-kő** meredek oldalának. Az emelkedő mind meredekebbre vált, míg végül bekúszik egy egyre szűkebb, erősen emelkedő völgybe.

A legmeredekebb részen ágazik ki a völgyből jobb kéz felé a **Zsigmond-kő** szikláira vezető kék **háromszög** jelzés. Meredek kapaszkodó után érünk ki a domb szélén hirtelen leszakadó **sziklapárkányra**. A kilátás tényleg fan-

Kéktúraállomások

●●●●●●●● Kéktúra útvonala

Kőhányás – Somlyóvár

28,5 km

16. NAP

tasztikus erről a pontról. Előttünk terül el a völgyben Várgesztes, és innen úgy tűnik, mintha a völgy túloldalán álló Gesztesvár nálunk alacsonyabban lenne. Jobbra pillantva egy kis erdőcske mögött a **várgesztesi villapark** egyenrházai sorakoznak szabályos rendben.

A rövid, de csúszós ösvényen visszaereszkedünk a völgyben futó kék jelzésre, aztán onnan néhány méterre a völgy túlsó (bal) oldalán kell felkapaszkodni egy vadmálnáson keresztül a fennsíkra. Rövidesen elérünk a kék és a kék négyzet elágazásához – mi a kéken jobbra fordulunk, és néhány perc alatt elérjük egy kis völgybe leereszkedve a **Mátyás-kúti kulcsosházat**.

Továbbindulva újra dombra kell kapaszkodnunk, de aztán egy jobbkanyarral visszaereszkedünk a völgyben futó, korábban már említett aszfaltútra. Ám mégsem ezen az úton kell továbbhaladnunk, hanem a mellette-alatta, vele párhuzamosan futó völgyecske füves aljában. Néhány perc gyaloglás után jobb felől megpillantjuk a **Szarvas-kutat**, amely egy szépen kiépített forrás. A kivezető csőből nagyon hideg és nagyon finom forrásvíz folyik, érdemes megkóstolni.

Rövid pihenő után felkapaszkodunk a felettünk futó aszfaltút hajtűkanyarjába, s innen a kék jelzés a domboldalon felfelé vezet. A jelzések meglehetősen ritkán vannak felfestve ezen a szakaszon; mi a térkép szerint a völgyecske jobb oldalán tartjuk magunkat kapaszkodás közben. A tetőre felérve meg is találjuk a kék jelzést egy földúton. A térkép ezen a környéken jelzi a **Rockenbauer Pál-emplékfát**.

Meredek úton ereszkedünk le újra egy völgybe, ahol a kék jelzés hirtelen egy szűk oldalvölgybe fordul, jobb felé. Meredek kaptató kezdődik, és amikor felpillantunk balra, szemünkbe ötlenek **Vitányvár** falainak romjai. A kék jelzésen felkapaszkodunk a dombgerincre és a kék rom (K \blacktriangleleft) jelzésen balra fordulva juthatunk el Vitányvár romjához.

A **várromból** több irányban is lélegzetelállítóan szép a kilátás. Továbbindulva a kék rom (K \blacktriangleleft) jelzés végigvezet bennünket a hegygerincen odáig, ahol a kék jelzés felér – innen a kéken folytatjuk az utunkat. A jelzés levezet a gerinc túlsó oldalán lévő völgybe, majd szuszogató kapaszkodó kezdődik a **Körtvélyes-hegy** oldalában. Széles szekérútra jutunk, mely szintben kanyarogva halad előre.

Hamarosan jól kiépített erdőgazdasági útra jutunk, ezen lejtősen haladunk a **Mária-szakadék** előtti útelágazáshoz. Itt balra fordulunk, de az innen induló aszfaltúton csak keveset kell haladnunk, mivel a kék jelzés letér egy földútra balra. Elhaladunk **Körtvélyespuszta** régi temetője mellett – a sírkövek közül sok ledőlve hever az aljnövényzetben. Utunk egyre lejtősebbé válik, mialatt elérjük a **Mária-szakadék** felső végét.

Gesztesvár

A várkapun belépve a szögletes várudvarra jutunk. A vár véglegesen a XVIII. században pusztult el, amikor a birtokos, Esterházy József engedélyével a vár köveit a majki kamalduli rendház építkezéseire hordták el. A vár helyreállítása 1960-ban kezdődött: az Országos Műemlék Felügyelőség G. Sándor Mária régész irányításával feltárta és Erdei Ferenc építész tervei alapján helyreállította a várat. Az épületben jelenleg vendéglő és turistaház működik.

Fotó: Horváth Béla

Várgesztesi templom

Gróf Esterházy Miklós nevéhez fűződik az első templom építése Várgesztesen, melyet Szent Miklós tiszteletére emeltek. A templom felújítása Esterházy Móric és felesége, Polixena lobowicei hercegnő segítségével történt 1872-ben. A templomot az utóbbi években ismét restaurálták. 2005-ben közadakozásból gyűlt össze a pénz a megrepedt templomharang cseréjére. A felújításhoz anyagilag a várgesztesi villaparkot üzemeltető társaság járult hozzá. A támogatásnak köszönhetően nemcsak a 117 kilogrammos harangra jutott pénz, hanem a templom fűtését is korszerűsíteni tudták.

Fotó: Horváth Béla

Rockenbauer Pál-emplékfa

A Zsidó-hegy meredek kaptatójának a gerincén, a kéktúra ösvénye mellett áll a Rockenbauer Pál-emplékfa. Rockenbauer Pál híres természetjáró volt, és alapító tagja a Magyar Televízió Natura szerkesztőségének. Nevét őrzi a Rockenbauer Pál Dél-dunántúli Kéktúra, az a szintén hosszú távú turistaút, amelyet az „...és még egymillió lépés” című útifilmsorozatának bejárásútvonalai mentén alakítottak ki 1989-ben.

Fotó: Horváth Béla

Vitányvár

A várat valószínűleg az itt élő Csák nemzetség egyik tagja építhette a tatárjárást követően, de pontos dátumot és tulajdonost nem említenek a források. A rom a Vértes hegység északi lejtőjén, Körtvélyespuszta fölött, 417 méter magasan található. A várrom ötszög alaprajzú, belsejében „háromsejtes” elrendezésű, kis alapterületű. Az évszázadok alatt a romokat teljesen benőtte a növényzet, csak közelről szemlélhetjük a megmaradt falakat. Érdemes felmászni a romhoz, hiszen felejthetetlen panoráma tárul elénk Vértessomló és Környe falura.

Fotó: Horváth Béla

Az út a szakadékon keresztül nagyon szép, habár néhány helyen alaposan meg kell fontolnunk, hová tesszük a lábunkat. Lefelé haladva a völgy kicsit megszelídül, kinyílik, majd egy kanyart követően kiejünk az erdőből – most már véglegesen. Balra fent egy kis emelkedőn a **csákányospusztai turisztaszálló** épülete áll, melynek környékén pihenőpadok szolgálják a turisták kényelmét.

3.

Innen már csak egy rövid séta vezet a régi 1-es főútig, melyet a **Birka csárda** mellett érhetünk el. Az úton átvágva egy mezőn keresztül jutunk Szárligeti szélére, egy foci-pálya mellé. A házak között tett újabb rövid sétával elérjük a **szárligeti vasútállomást**, pecsételőhelyünket. Szárligeten a kéktúra útvonala keresztezi a tatabányai vasútvonalat és beveszi magát a **Gerecsébe**.

A falu szélső házai után kapaszkodni kezdünk a **Hajagos oldalában**. A csúcsot nem másszuk meg, de a lapos domboldalban sokat kanyarog az út. Rövid lejtő után a hegy túlsó oldalán elérjük a régi tatabányai országutat. Az úton jobbra fordulva indulunk tovább, elhaladunk az út bal oldalán álló **Kőrösi Csoma Sándor-forrás** szépen kiépített foglalata mellett (sajnos már régen elapadt, talán a mellette húzóódó autópálya építése során vágták át a vízellátását biztosító eret), aztán néhány száz méterrel odébb keresztezzük az autópályát. Utána a kék jelzés balra letér az útról, és egy mezőn keresztül kell továbbhaladnunk. A legelőn **távvezetékek oszlopsorát** keresztezve egy erdő sarkára érkezünk.

Az itt kezdődő földúton elindulunk befelé az erdőbe. Rövid emelkedő után az út hol enyhén, hol meredekebben lejtetni kezd, a legmélyebb ponton egy kissé vízenyős területen pedig bal felé tisztás nyílik. A sásos, nádas rétecskén átvezető, alig látható csapáson jutunk ki egy **földútra**, ahol a kék jelzés folytatódik. A földút egy magányos **tanya mellett** aszfaltútba torkollik. Vigyázat, a tanyán harapós kutyák vannak! Az aszfaltúton csak keveset kell haladni, egy bal felé nyíló földútra kell letérni. Innen egy darabon a kék jelzés jól követhetően halad tovább. A földút széles kanyarogva tavacsák között vezet, a víztükröt csak ritkán lehet látni, de a békakuruttyolás messziről hallható.

Egy bekerített terület sarkánál a kék jelzés útvonala hirtelen lefordul hegyesszögben jobbra a földútról és egy gyalogösvényen halad tovább. Egy kis völgyecskébe ereszkedünk le a szinte teljesen benőtt gyalogúton, aztán egy patakot keresztezve újból felfelé tartunk, most már meredekebben. Egy **irtás szélére** érve (farakások, vadetető) utunk jobbra fordul és hegymenetben meredeken átvág az irtáson.

Az irtás felső szélén lezárt kapuba botlunk, a túlsó oldalán folytatódó székérút aztán egy kis kapaszkodás után jól járható murvás útba torkollik. Talán egy kilométernyit kell megtenni ezen az úton, amikor a kék jelzés jobbra letér, és egy irtáson keresztülágva nekiindulunk a **Somlyó** meredekebb emelkedőjének. Beérünk az erdőbe, s ez aztán elkísér minket egészen a **somlyóvári kulcsosházig**.

Mária-szakadék

Somlyó

Fotó: Horváth Béla

Fotó: Horváth Béla

A **kulcsosháznál** nem pecsételni kell, hanem a szokásos dobozkában egy zacskóban barna színű bélyegek vannak (nyalókák), az egyik oldaluk ragasztós, a másikra a kéktúras pecsét van ütve. A ház mellett rönkökből ácsolt pihenőpadok és asztalok állnak, előttük **tűzrakóhely**. Érdemes a kulcsosház melletti tisztáson elsétálni észak felé egészen a széléig, nagyon szép onnan a kilátás a Gerecsére.

A háztól dél felé, a **Somlyó** északi oldala irányába vezet tovább a kéktúra útvonala. A tisztástól tízperces kapaszkodással érhető el a Somlyó teteje (a kék jelzésen tovább felkapaszkodva bal felé indul el a hegytető irányában a kék háromszög). A csúcra vezető K jelzés elágazása előtt balra a **Somlyóvár** húzódik. A Somlyó tetejéről szinte teljes körpanorámában gyönyörködhetünk. Napi túránkat a kulcsosháznál pihenhetjük ki.

Települések: Várgesztes (község)

504 fő lakta község a tatabányai kistérségben, a Vértes-hegység északnyugati csücskében.

A falu első említése 1009-ből származik. Története szorosan összefonódott Gesztes várával. A falu és a vár építése a Csák nemzetség nevéhez fűződik. A törökök több alkalommal ostrom alá vették a várat, de bevenniük csak 1543-ban sikerült. A vár bevételekor pusztult el a várhoz tartozó falu is.

Gesztes vára 1693-ban Esterházy Józsefhez került, így ő birtokolta a vár alatt található Gesztes települést is. 1730 körül Duna-melléki katolikus németeket telepített a faluba. Várgesztes község ma már gyorsan fejlődő település, köszönhetően a vár idegenforgalmának. A település határában 1991-ben épült fel a jelenleg 125 üdülőházból álló üdülőfalu.

Várgesztes (község)
2824 Várgesztes, Arany János u. 69
tel.: +36 34 593 030
fax: +36 34 493 806
e-mail: vargesz@matavnet.hu
web: www.gesztes.hu
polgármester: Menoni Gabriella

Nevezetességei:

- A gesztesi vár

A gesztesi vár képei

Fotó: Horváth Béla

Fotó: Horváth Béla

Szálláslehetőség:

Műemlék vár turistaház és étterem
(összes férőhely: 140 fő; előre be kell jelentkezni,
minimum 6 fő esetén nyitják ki a szállót)
2824 Várgesztes, Műemlék vár 096/2 hrsz.
tel.: +36 34 493 881
web: www.hotels.hu/vargesztesvar

Szárliget (község)

2181 lakosú település a tatabányai kistérségben, a Vértes és a Gerecse hegység határvidékén.

A kiegyezést követően a településen a bányászat és az ipar indult fejlődésnek. A települést 1930-ig Rökkanttelepnek nevezték, 1945-ig Szár-Újtelepnek vagy Újszárnak, 1971-ig Szár II.-nek, majd 1971-től hivatalosan is Szárligetnek.

A községben az egyetlen ipari vállalkozás a fatelep, mely kb. 20 főt foglalkoztat. Mezőgazdaságra nem alkalmas a település, illetve a környező területek talaja a hűvös éghajlat és a rossz minőségű, köves, nehezen művelhető talaj miatt. A községben élők a környező nagyobb településeken vállalnak munkát; Tatabányán, Bicskén és Budapesten. A rendszerváltás után a munkanélküliség erős nyomot hagyott a falun. Lakosai többször kezdeményezték Szárliget Komárom-Esztergom megyéhez való átcsatolását, mely végül 1999-ben valósult meg.

Szárliget (község)
2067 Szárliget, István u. 49.
tel.: +36 34 433 896, +36 34 533 064
fax: +36 34 433 896
e-mail: polghivatal@t-online.hu
web: www.szarliget.hu
polgármester: Andráska Gyula

Nevezetességei:

- A Zuppa-hegy
- Az 1993-ban felszentelt templom

Szálláslehetőség:

Pávás (Vona) lovastanya
(összes férőhely: 15 fő)
2067 Szárliget
tel.: +36 30 272 7701
e-mail: pavaslovastanya@freemail.hu
web: www.pavaslovastanya.hu

Mivel a szakasz nem településen végződik,
további szállásajánlatokat tüntetünk fel.

Somlyóvári kulcsosház
(összes férőhely 25 fő)
Somlyóvár
tel.: +36 34 301 374
+36 30 939 6452

